

Врз основа на член 5 став 3 од Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро („Службен весник на СРМ“ број 45/77 и 8/80), Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на одделни седници на Соборот на здружениот труд и на Соборот на општините, одржани на 19 февруари 1987 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО, ПРЕСПАНСКОТО И ДОЈРАНСКОТО ЕЗЕРО

I

Со оваа програма се утврдуваат мерките, активностите, начинот на следењето на квалитетот на водите и живиот свет и дополнителните научно-истражувачки и стручни елаборати, што се однесуваат на корисниот волумен и посебниот режим на користењето на водите од езерата, користење на живиот свет и уредувањето и користењето на крајбрежјата и на видот и обемот на другите мерки и методи за заштита на езерата.

II

Со оваа програма се определуваат:

- мерките и активностите за заштита на езерата;
- следењето на квалитетот на водите и живиот свет како животна средина;
- потребните дополнителни научно-истражувачки и стручни елаборати и
- финансирањето на програмите.

II/1

МЕРКИ И АКТИВНОСТИ ЗА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО, ПРЕСПАНСКОТО И ДОЈРАНСКОТО ЕЗЕРО

Покрај мерките за заштита на езерата, утврдени со членот 7 од Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро, за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро од загадување и деградација, треба да се преземат и следните мерки и активности:

1. Изработка и водење катастар на поројните текови што ги загрозуваат езерата

Со катастарот (ќе се евидентираат уредените и неуредените порои и ќе се предвиди изработка на техничка документација за уредување на неуредените порои.

Носители: собранијата на општините Охрид, Струга, Ресен и Гевгелија.

Рок - 12 месеци по усвојувањето на оваа програма.

2. Уредување на сливните подрачја на езерата

Врз основа на Водостопанската основа ќе се донесат соодветни оперативни програми за уредување на пороите и еродираниите површини во сливовите на езерата и во рамките на средствата што се издвојуваат од водниот придонес, ќе се преземаат одделни активности за уредување на сливните подрачја на езерата.

Носители - општинските самоуправни интересни заедници за водостопанство.

Рок - три месеци по усвојувањето на катастарот на поројните текови што ги загрозуваат езерата.

3. Доведување и одржување во исправна состојба на постојните уреди за пречистување на отпадните води

Организациите на здружениот труд и други загадувачи што имаат изградено уреди за пречистување на отпадните води, а истите не функционираат, треба да ги доведат во исправна состојба и редовно да ги одржуваат.

Носители - организациите на здружениот труд и другите загадувачи што имаат уреди за пречистување.

Рок - постојана обврска.

4. Изградба на уреди за пречистување на отпадните води

Организациите на здружениот труд и други загадувачи што испуштаат штетни материи во езерата до комплетната изградба на системите за собирање и пречистување на отпадните води и целосното вклучување во нив, да изградат уреди за пречистување на отпадните води.

Носители - организациите на здружениот труд и другите загадувачи.

Рок - 1 година по донесувањето на оваа програма.

5. Уредување и користење на крајбрежјата на езерата

Со урбанистички планови на населените и туристичките места на крајбрежјата на езерата за кои овие планови не се донесени ќе се утврди организацијата, користењето и начинот на уредување на тие места.

Носители - собранијата на општините Охрид, Струга, Ресен и Гевгелија.

Рок - 2 години од донесувањето на оваа програма.

6. Изработка на планови за заштита на водите на езерата од хавариско или друго случајно загадување

За спречување и ублажување на последиците од нагло загадување на водите во езерата од инцидентни хаварии, како и за отстранување на опасни материи од површината на водата, собранијата на општините треба да донесат планови за заштита на езерата од хавариско и друго случајно загадување на езерата.

Носители - собранијата на општините Охрид, Струга, Ресен и Гевгелија.

Рок - 3 месеци од донесувањето на оваа програма.

7. Изградба на колекторски системи за заштита на езерата

Ќе се забрза изградбата на комунални објекти за заштита на Охридското Езеро со порационално користење на средствата што се обезбедени за таа цел. Истовремено ќе се интензивираат активностите за изработка на главен проект за изградба на комунални објекти за заштита на Дојранското Езеро и изготвување на техничка документација за заштита на Преспанското Езеро.

Носители - собранијата на општините Охрид, Струга, Ресен и Гевгелија.

Рокот за изградба на комуналните објекти го определува собранието на општината, односно собранијата на општините на чие подрачје е езерото зависно од вкупните материјални можности.

8. Донесување на поблиски прописи за заштита на езерата од загадување

Собранијата на општините со свои одлуки ќе ги утврдат прашањата во врска со депонирањето на комуналниот смет, користењето на пловните објекти, транспортот на штетни материи околу езерата и друго.

Носители - собранијата на општините Охрид, Струга, Ресен и Гевгелија.

Рок - 3 месеци од донесувањето на оваа програма.

II/2

СЛЕДЕЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ И ЖИВОТИНСКИОТ СВЕТ ВО ОХРИДСКОТО, ПРЕСПАНСКОТО И ДОЈРАНСКОТО ЕЗЕРО

Заради добивање компаративни податоци врз основа на кои навремено ќе се детерминираат состојбите и причините на загадување на водите на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро и ќе се отстрануваат последиците, потребно е да се пристапи кон воспоставување мониторинг-систем за следење на состојбите.

Воспоставувањето на мониторинг-системот ќе го изврши научна или стручна организација што ќе биде овластена од собранијата на општините Охрид, Струга, Ресен, Гевгелија и Собранието на СР Македонија.

Рок - за воспоставување на мониторинг-системот за следење на состојбите - една година по усвојувањето на програмата за воспоставување на системот - мониторинг.

До воспоставување на мониторинг-системот за истите цели треба да се утврди единствена методологија и програма со динамика за следење на:

1. хемиското загадување на водите од езерата изразено во вид, квалитет и местоположба;
2. биолошко загадување на водите од езерата, изразено во вид, квалитет, квантитет и местоположба;
3. физичко-хемиските промени на водите од езерата, изразени во квалитет, квантитет и местоположба;
4. растителните и животинските промени во водите на езерата, што се последица на загадувањето на водите и
5. следење на билансот и режимот на водите.

Заради добивање на репрезентативни и споредбени податоци за квалитетот на водите и живиот свет во езерата, надлежните стручни организации ќе склучат самоуправни спогодба за изработка на методологијата за следење на параметрите од точките 1 до 5 на оваа глава и програма со динамика за следење на сите параметри.

Носители на самоуправната спогодба:

- Републичкиот хидрометеоролошки завод - Скопје;
- Републичкиот завод за здравствена заштита - Скопје;
- Хидробиолошкиот завод од Охрид и
- Заводот за водостопанство на СР Македонија.

Рок за потпишување на самоуправната спогодба е 3 месеци по донесувањето на оваа програма.

Рок за утврдување на методологијата за следење на параметрите предвидени со точките 1-5 од оваа глава е 6 месеци по потпишувањето на самоуправната спогодба.

II/3

ДОПОЛНИТЕЛНИ НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКИ И СТРУЧНИ ЕЛАБОРАТИ

Врз основа на сознанијата од досегашните истражувања на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро потребни се определен број дополнителни научно-истражувачки и стручни елаборати, врз основа на кои би се заокружиле сознанијата за поцелосна заштита на езерата.

Во тие рамки потребно е да се изработат следните дополнителни научно-истражувачки и стручни елаборати:

Програмата за воспоставување на мониторинг-систем за следење на состојбите во Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро.

Во програмата ќе се разработат: хемиските, физичките и биолошките параметри што треба перманентно да се следат, методот и опремата за следење, начинот на обработка на податоците и потребните финансиски средства.

A. Научно-истражувачки и стручни елаборати за заштита на Охридското Езеро

1. Студија за состојбите со растителниот покривач на Охридското Езеро и појава на порои и наноси од еродираните терени

Студијата треба да ги разработи географските, геоморфолошките, геолошките, педолошките и хидролошките карактеристики на потесната и пошироката околина на езерото, а во врска со тоа и користењето на земјиштето, застапеноста на вегетацијата и појавата на порои и наноси во езерото.

Студијата треба да понуди решенија особено за спречување на наносите на езерото што се последица на деградираното земјиште на целото сливно подрачје на езерото.

2. Студија за примената на хемиските средства во земјоделството во сливното подрачје на Охридското Езеро и влијанието на употребените хемиски средства врз биолошките, хемиските и биохемиските својства на водите во езерото

Студијата треба да ја разработи проблематиката во врска со обработката на земјиштето во потесната и пошироката околина на езерото и примената на хемиските средства во земјоделството и шумарството и патиштата по кои хемиските средства и нивните рецидиви можат да дојдат во водите на езерото, односно методите за спречување на загадувањето на водите од езерото со овие хемиски средства. Оваа студија треба да понуди решенија за спречување на патиштата по кои хемиските средства доаѓаат во езерото, зависно од квалитетот и составот на хемиските производи што се употребени во земјоделството и сливното подрачје на езерото. Во тој контекст студијата треба да ги разреши и дилемите во загадувањето на водите од езерото преку подземните води.

3. Студија за влијанието на реката Сатеска и другите водотеци врз билансот и квалитетот на водите на Охридското Езеро и растителниот и животинскиот свет во него

Студијата треба да ги разјасни проблемите што настанале по свртување на реката Сатеска во Охридското Езеро, како и последиците по Струшкото Поле и хидроцентралите на реката Црни Дрим што би настанале при евентуалното свртување на реката Сатеска во реката Црни Дрим. Во тој контекст студијата треба да понуди најрационални решенија за спречување на деградацијата на езерото што настанува под влијание на реката Сатеска и на другите водотеци. Студијата ќе ги опфати само оние содржини што во досегашните истражувања за влијанието на реката Сатеска врз Охридското Езеро не се проучени или се недоволно проучени, а со значајно проширување на сознанијата за обезбедување поголема заштита на езерото од влијанието на реката Сатеска.

4. Студија за влијанието на канализираните и неканализираните атмосферски води од населбите, индустриските зони и сообраќајниците што се вливаат во Охридското Езеро

Студијата треба да го проучи влијанието на атмосферските води што индиректно се вливаат во езерото преку канализационата мрежа за одведување на атмосферските води или слободно течејќи по површините и вливајќи се во езерото, особено оние атмосферски води што поминуваат низ депонирани и недепонирани отпадни материи и истите ги носат во езерото.

Носител - собранијата на општините Охрид и Струга.

Рокот за изработка на предвидените студии ќе се определува во зависност од обезбеденоста на финансиски средства и приоритетот при склучување на конкретни договори со соодветни научни и стручни организации на здружениот труд (изработувачи).

Режимот на користење на водите на Охридското Езеро ќе се утврди во рамките на едногодишните и повеќегодишните природни осцилации на водите од езерото во согласност со Студијата за осцилации, на водите од езерото, во согласност со Студијата за осцилациите на Охридското Езеро од 1953 година меѓународните договори, а за Преспанското и Дојранското Езеро согласно резултатите од студиите што треба да се изготват како составен дел на овие програми.

Составен дел на овие програми се и обврските што Социјалистичка Федеративна Република Југославија ги има преземено со номинација на Охридското езеро во Списокот на светското културно и природно наследство на УНЕСКО во 1979 година, како и обврските што произлегуваат од Конвенцијата за заштита на светското културно и природно наследство.

Б. Научно-истражувачки и стручни елаборати за заштита на Преспанското Езеро

1. Студија за зафаќање, евакуација и пречистување на отпадните индустриски и комунални води

Во студијата треба да се согледаат прашањата во врска со видот и количествата на отпадните води и можностите за нивното зафаќање, евакуирање и пречистување, како и да се укаже на евентуалните последици што би можеле да настанат доколку навремено не се преземат потребните мерки.

2. Студија за билансот на водите на Преспанското Езеро и неговото сливно подрачје

Студијата треба да даде одговор на прашањето во врска со приливот и истекот од езерото, квалитетот на водите што се вливаат во езерото, нивното користење за различни цели, користењето на водите од езерото, како во поглед на физичките, хемиските и биолошките својства на водата, така и во поглед на растителниот и животинскиот свет што егзистира во езерото.

Студијата особено треба да ја проучува меѓузависноста на волуменот на водите во езерото и егзистенцијата на живиот свет во него, имајќи ги предвид природните таложења и наноси во езерото.

3. Студија за состојбите со растителниот покривач во сливното подрачје на Преспанското Езеро и појави на порои и наноси од еродирани терени

Студијата треба да ги разработи географските, геоморфолошките, геолошките, педолошките и хидролошките карактеристики на потесната и пошироката околина на езерото во врска со тоа и користењето на земјиштето, застапеноста на вегетацијата и појавата на порои и наноси во езерото. Студијата треба да понуди решенија особено за спречување на наносите во езерото што се последица на деградираното земјиште на целото сливно подрачје на езерото.

4. Студија за примената на хемиските средства во земјоделството во сливното подрачје на Преспанското Езеро и влијанието на употребените хемиски средства врз својствата на водите од езерото

Студијата треба да ја разработи проблематиката во врска со обработката на земјиштето во потесната и пошироката околина на езерото и примената на хемиските средства со земјоделството и шумарството, и патиштата по кои хемиските средства и нивните рецидиви можат да дојдат во водите на езерото, односно методите за спречување на загадувањето на водите од езерото со предметните хемиски средства.

Оваа студија треба да понуди решенија за спречување на патиштата по кои хемиските средства доаѓаат во езерото, зависно од составот и квалитетот на хемиските производи што се употребуваат во земјоделството на сливното подрачје на езерото.

5. Студија за влијанието на канализираните и неканализираните атмосферски води од населбите, индустриските зони и сообраќајниците што се вливаат во езерото

Студијата треба да го проучи влијанието на атмосферските води што индиректно се вливаат во езерото преку канализационата мрежа за одведување на атмосферските води или слободно течејќи по површината и вливајќи се во езерото, носат со себе и многу материји што ја загадуваат водата на езерото, особено оние атмосферски води што поминуваат низ депонирани и недепонирани отпадни материји и истите ги носат во езерото.

Носител - Собранието на општина Ресен.

Рокот за изработка на предвидените студии ќе се определува зависно од обезбеденоста на финансиските средства и приоритетот при склучување на конкретни договори со соодветни научни и стручни организации на здружениот труд (изработувачи).

В. Научно-истражувачки и стручни елаборати за заштита на Дојранското Езеро

1. Студија за билансот на водите на Дојранското Езеро, неговото сливно подрачје, нивното користење и утврдување на границите на корисниот волумен на водите во езерото

Студијата треба да даде одговор на прашањата во врска со приливот и истекот на водите од езерото, квалитетот на водите што се сливаат во езерото, нивното користење за различни цели, користењето на водите од езерото и утврдување на корисниот волумен на езерото, односно неговиот оптимален волумен што ќе обезбеди одржување на природната состојба на езерото, како во поглед на физичките, хемиските и биолошките својства на водите, така и во поглед на растителниот и животинскиот свет што егзистира во езерото. Студијата особено треба да ја проучи меѓузависноста на живиот свет во него, имајќи ги предвид природните таложења и наноси во езерото.

2. Студија за состојбите со растителниот покривач во сливното подрачје на Дојранското Езеро и појава на порои и наноси од еродираните терени

Студијата треба да ги разработи географските, геоморфолошките, педолошките и хидролошките карактеристики на потесната и пошироката околина на езерото и во врска со тоа и користењето на земјиштето, застапеноста на вегетацијата и појавата на порои и наноси во езерото. Студијата треба да понуди решенија особено за спречување на наносите во езерото што се последица на деградираното земјиште на целото сливно подрачје на езерото.

3. Студија за примената на хемиските средства во земјоделството во сливното подрачје на Дојранското Езеро и влијанието на употребените хемиски средства врз биолошките, хемиските и биохемиските својства на водите во езерото

Студијата треба да ја разработи проблематиката во врска со обработката на земјиштето во потесната и пошироката околина на езерото и примената на хемиските средства во земјоделството и шумарството и патиштата по кои хемиските средства и нивните резидуи можат да дојдат во водите на езерото. Оваа студија треба да понуди решенија за спречување на патиштата по кои хемиските средства доаѓаат во езерото, зависно од квалитетот и составот на хемиските производи што се употребуваат во земјоделството на сливното подрачје на езерото.

4. Студија за влијанието на канализираните и неканализираните атмосферски води од населбите, индустриските зони и сообраќајниците што се вливаат во езерото

Студијата треба да го проучи влијанието на атмосферските води што се вливаат во езерото преку канализациона мрежа за одведување на атмосферските води или слободно течејќи по површината и вливајќи се во езерото, носат со себе и многу други материи што ја загадуваат водата на езерото, особено оние атмосферски отпадни води што поминуваат низ депонирани и недепонирани отпадни материи и истите ги носат во езерото.

Носител - Собранието на општината Гевгелија.

Рокот за изработка на предвидените студии ќе се определува зависно од обезбеденоста на финансиски средства и приоритетот при склучување на конкретни договори со соодветни научни и стручни организации на здружениот труд (изработувачи).

Приматот за изготвување на научните истражувања ќе се определува врз основа на резултатите на досегашните истражувања од научните институции, а по воспоставување на мониторинг-системот на следење, врз основа на резултатите што ќе се добијат по тој систем.

*
* * *

II/4

ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Средствата за финансирање на работите предвидени со Програмата ќе се обезбедат во согласност со членот 6 од Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро и други прописи со кои се регулира изградбата на инвестициони објекти и се решаваат одделни прашања од доменот на заштитата и унапредувањето на човековата околина.

Со Договорот за обезбедување на средствата за реализација на Програмата што ќе го склучат Собранијата на општините Охрид, Струга, Ресен и Гевгелија и Собранието на СР Македонија и со Одлуката на Собранието на СР Македонија за определување на заинтересираните организации, ќе се обезбедат средства за изготвување на програмата за мониторинг-систем за следење и воспоставување на овој систем за научните истражувања, за следење на состојбите и за некои други работи предвидени со Програмата.

III

Оваа програма ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 08-621/1
19 февруари 1987 година
Скопје

Претседател
на Соборот на здружениот труд,
Иван Аврамовски, с.р.

Претседател
на Собранието на СРМ,
д-р **Вулнет Старова, с.р.**

Претседател
на Соборот на општините,
Илија Глигорски, с.р.